2024/1214

3.5.2024

EUROOPA LIIDU JA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VAHELINE LEPING, MILLES SÄTESTATAKSE GALILEO SATELLIITIDE AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE TERRITOORIUMILT ORBIIDILE SAATMISE JULGEOLEKUKORD

EUROOPA LIIT (edaspidi „liit“)

ja

AMEERIKA ÜHENDRIIGID (edaspidi ühiselt „lepinguosalised“),

ARVESTADES kosmosetehnoloogia olulisust riikide ja nende kodanike jaoks side, kaugseire, navigatsiooni ja riikliku julgeoleku valdkonnas,

OLLES VEENDUNUD SELLES, et Ameerika Ühendriikidel ja liidul on vaja teha koostööd, et saada kõigi asjakohaste rakenduste puhul sellest olulisest tehnoloogiast täielikult kasu,

MEENUTADES, et liidu üleilmne satelliitnavigatsioonisüsteem Galileo on ette nähtud tasuta asukoha- ja ajamääramisteabe pakkumiseks paljudele eri sektoritele, nagu lennundus, raudteed, laevandus või telekommunikatsioon,

OLLES TEADLIKUD, et ELi salastatud varustuse importimisega Ameerika Ühendriikide territooriumile, selleks et saata satelliite orbiidile, kaasnevad olemuslikud julgeolekuohud, mistõttu see nõuab asjakohaseid julgeolekumeetmeid ning Ameerika Ühendriikide ja liidu koostööd,

ARVESTADES, et Ameerika Ühendriikidel ja liidul on omaenda julgeoleku tugevdamiseks ja oma kodanikele kõrge julgeolekutaseme tagamiseks ühine eesmärk hoida ära kosmosetehnoloogia väärkasutamist ja seda selle eest kaitsta,

ARVESTADES Galileo satelliitide strateegilist ja teaduslikku tähtsust ja majanduslikku väärtust,

TUNNISTADES vajadust tagada Galileo satelliitide orbiidile saatmisega seotud salastatud teabe ja varade kaitse,

ARVESTADES, et satelliitide orbiidile saatmisega kaasnevate tehniliste probleemide tõttu on hädavajalik, et Ameerika Ühendriigid ja liit jagaksid omavahel jätkuvalt teavet ja teeksid koostööd,

MEENUTADES ühelt poolt Ameerika Ühendriikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel sõlmitud lepingut, mis käsitleb Galileo ja GPSi satelliidipõhiste navigatsioonisüsteemide ja nendega seotud rakenduste edendamist, pakkumist ja kasutamist ning millele kirjutati alla 26. juunil 2004 Iirimaal Clare'i krahvkonnas Dromolandi lossis,

MEENUTADES 30. aprillil 2007 Washingtonis sõlmitud Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vahelist salastatud teavet käsitlevat julgeolekulepingut (edaspidi „julgeolekuleping“), eriti selle artiklit 19, ja sellega seotud julgeolekukorda ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel vahetatava salastatud teabe kaitseks, mille nõukogu julgeolekukomitee kiitis heaks 29. juunil 2007. aastal ja Ameerika Ühendriikide 18. juulil 2007. aastal (edaspidi „julgeolekukord“),

ARVESTADES, et Euroopa Komisjon on delegeerinud Galileo orbiidile saatmise teenuslepingute haldamise Euroopa Kosmoseagentuurile, kes viib liidu eest ellu satelliitide orbiidile saatmise kampaaniaid,

ARVESTADES Ameerika Ühendriikide orbiidile saatmise äriteenuse osutajate ülesandeid, mis tulenevad Ameerika Ühendriikide õigusest, regulatsioonist, poliitikast, kohaldatavatest tegevuslubadest ja toetuskorrast, ning Ameerika Ühendriikide ametiasutuste vastavat rolli ja ülesandeid,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse Galileo satelliitide Ameerika Ühendriikide territooriumilt orbiidile saatmise suhtes.

2. Lepinguosalised tunnistavad, et liidu salastatud varustus ja dokumendid eksporditakse liidust ja imporditakse Ameerika Ühendriikidesse, et neid kasutatakse Ameerika Ühendriikide territooriumil ning et need reeksporditakse liitu. Liidu salastatud varustuse ja dokumentide kaitsmiseks tagavad mõlemad lepinguosalised, tehes tihedalt koostööd orbiidile saatmise teenuse osutajaga, et sellise varustuse ja selliste dokumentide kontrolliks ja kaitseks on kehtestatud kõik käesoleva lepingu kohased vajalikud ja asjakohased meetmed.

3. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti või kui Euroopa Komisjon ei ole andnud selleks luba, olles eelnevalt konsulteerinud lepinguosalistega, on iga orbiidile saatmise kampaania jooksul, mis algab liidu salastatud varustuse ja dokumentide saabumisega Ameerika Ühendriikide territooriumile ja lõppeb nende väljaviimisega Ameerika Ühendriikide territooriumilt, ainult Euroopa Kosmoseagentuuri kohalikul julgeolekuametnikul ning tema või Euroopa Komisjoni määratud isikutel juurdepääs sellisele varustusele ja sellistele dokumentidele.

4. Kui ELi salastatud teave avaldatakse Ameerika Ühendriikide valitsusele või artikli 5 lõikes 4 osutatud volitatud kolmandatele isikutele või mis tahes muudele kolmandatele isikutele, kelle suhtes lepinguosalised on ühiselt otsuse teinud, või kui nad saavad selle teabe muul viisil, reguleerivad sellise ELi salastatud teabe kaitset julgeolekukorra tingimused ja käesolevas lepingus sisalduvad tingimused, olenemata sellest, milline Euroopa üksus teabe edastas.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „ELi salastatud teave“ – teave või materjal, mis on tähistatud ELi salastusmärkega ja mille loata avaldamine võib eri määral kahjustada liidu või ühe või mitme liikmesriigi huve. ELi salastatud teave võib olla kas suulisel, visuaalsel, elektroonilisel, magnetilisel, dokumendi või materjali kujul, sealhulgas seadmed ja tehnilised lahendused.

2. „ELi salastatud varustus ja dokumendid“ – varustus ja dokumendid, mis sisaldavad ELi salastatud teavet.

3. „ELi kaitstud varad“ – stardipaigas olev ese või materjal, mis on imporditud Ameerika Ühendriikide territooriumile Galileo satelliitide orbiidile saatmise tarbeks ning mille hulka kuuluvad ELi salastatud varustus ja dokumendid, kuid mitte ainult.

4. „Turvaala“ – ala, mis on stardipaigas ette nähtud ELi kaitstud varade hoiustamiseks ja käitlemiseks vastavalt lepingupõhisele kokkuleppele, mis liidul on orbiidile saatmise teenuse osutajaga, ja toetuskorrale, mis orbiidile saatmise teenuse osutajal on stardipaigaga.

5. „Stardipaik“ – üks või mitu Ameerika Ühendriikide territooriumil asuvat paika, mis on Ameerika Ühendriikide valitsuse omandis, kus on rajatised kanderaketi kokkupanekuks, selle kütuse käitlemiseks, kosmoseaparaadi orbiidile saatmise ettevalmistamiseks, orbiidile saatmiseks ja orbiidile saatmise jälgimiseks ning kust hakatakse orbiidile saatma Galileo satelliite.

6. „Äriline lastikäitlusrajatis“ – Ameerika Ühendriikide territooriumil väljaspool stardipaika eravalduses asuv rajatis kosmoseaparaadi ja lasti orbiidile saatmiseks ettevalmistamiseks.

7. „Turvaintsident“ – sündmus, mille tulemusena võidakse pääseda juurde ELi kaitstud varade hulka kuuluvale teabele, dokumentidele või varustusele, neid kasutada, need avaldada, neid muuta või need hävitada või sekkuda nende süsteemide töösse, ilma et selleks oleks vastavat luba.

8. „Orbiidile saatmise teenuse osutaja“ – Ameerika Ühendriikide asutus, millega Euroopa Komisjon on sõlminud lepingu Galileo satelliitide orbiidile saatmiseks.

9. „Galileo“ – tsiviilkontrolli all olev liidu autonoomne tsiviilotstarbeline ülemaailmne satelliitnavigatsioonisüsteem (GNSS), mis koosneb satelliitide kogumist, juhtimiskeskustest ja üleilmsest maapealsete jaamade võrgust ning osutab positsioneerimis-, navigeerimis- ja ajamääramisteenust, võttes arvesse julgeolekuvajadusi ja -nõudeid.

10. „Galileo satelliit“ – Galileo süsteemi kuuluv kosmoseaparaat, mis on orbiidile saatmise tarbeks imporditud Ameerika Ühendriikide territooriumile.

11. „Galileo satelliidi jäätmed“ – Galileo satelliit või selle osa, sealhulgas selle fragmendid või elemendid, mis leitakse pärast Galileo satelliidiga toimunud õnnetust või vahejuhtumit Ameerika Ühendriikide territooriumilt või territoriaalvetest või rahvusvahelistest vetest.

12. „Euroopa Kosmoseagentuur“ või „ESA“ – valitsustevaheline organisatsioon, mis on loodud Euroopa Kosmoseagentuuri loomise konventsiooniga, mis avati allkirjastamiseks 30. mail 1975 Pariisis ja jõustus 30. oktoobril 1980. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määruse (EL) 2021/696 (millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet, edaspidi „ELi kosmosemäärus“) artikli 28 lõikele 4 on liit delegeerinud ESA-le liidu kosmoseprogrammi rakendamisega seotud ülesanded, sealhulgas konkreetsete orbiidile saatmise teenuste hankimise ja nende osutamise lepingute täitmise, ja ESA täidab neid liidu eest.

13. „Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet“ või „EUSPA“ – ELi kosmosemäärusega loodud liidu asutus, millele Euroopa Komisjon on delegeerinud Galileo kui liidu kosmoseprogrammi osa haldamise ja kasutamise.

14. „ESA kohalik julgeolekuametnik“ või „ESA LSO“ – ESA ametnik, kelle Euroopa Komisjon on määranud vastutama liidu Galileo orbiidile saatmise kampaaniate julgeoleku eest.

15. „ESA LSO määratud isik“ – ESA töötaja või töövõtja, kelle ESA LSO on kirjalikult määranud täitma enda nimel konkreetset rolli, vastutust või ülesannet. Määramine piirdub ainult konkreetse ülesandega ega luba määratud isikul tegutseda ESA LSO nimel üleüldiselt.

16. „Euroopa Komisjoni määratud isik“ – liidu, sealhulgas EUSPA töötaja või liidu liikmesriigi ekspert, kelle Euroopa Komisjon on kirjalikult määranud täitma enda nimel konkreetset rolli, vastutust või ülesannet. Määramine piirdub ainult konkreetse ülesandega ega luba määratud isikul tegutseda Euroopa Komisjoni nimel üleüldiselt.

Artikkel 3

Impordiprotseduurid

1. ELi kaitstud varade Ameerika Ühendriikide territooriumile importimisel kohaldatakse Ameerika Ühendriikide õigusakte, sealhulgas selliseid õigusakte, mida haldab või mille täitmise tagab Ameerika Ühendriikide tolli- ja piirivalveamet (edaspidi „CBP“). CBP otsustab, kasutades kohaldatava õiguse ja poliitika alusel oma kaalutlusõigust, kas imporditavat eset on vaja kontrollida.

2. Koostöös orbiidile saatmise teenuse osutajaga edastab liit asjaomastele Ameerika Ühendriikide asutustele kogu teabe, mida nõutakse Ameerika Ühendriikide õiguse kohaselt ELi kaitstud varade tollivormistuse võimaldamiseks, sealhulgas kohaldatavate impordiloa nõuete täitmiseks. Ameerika Ühendriigid edastavad Euroopa Komisjonile teabe eeldatavate tollivormistustoimingute kohta.

3. Kui CBP teeb kindlaks, et Galileo satelliiti või muud ELi kaitstud vara on vaja kontrollida, võtab artikli 9 kohaselt määratud CBP kontaktisik ühendust ESA LSOga ja tagab võimaluse piires, et viimane ja/või tema määratud isikud viibivad sellise kontrolli juures. Iga selline tollikontroll tehakse kooskõlas kohaldatava Ameerika Ühendriikide õigusega turvaalal või muus ühiselt määratud rajatises, mis asub stardipaigas, kohaldades julgeolekumeetmeid, mis vastavad kontrollitava eseme laadile, ja piirdudes üksnes sellise kontrolliga, mida on vaja, et tagada vastavus Ameerika Ühendriikide õigusega.

4. ESA LSO võib taotleda CBP-lt kontrolli peatamist, et Euroopa Komisjonil ja USA välisministeeriumil oleks enne seda võimalik pidada omavahel konsultatsioone. Eeldatakse, et CBP rahuldab sellise taotluse, juhul kui see ei kujuta vahetut ohtu inimelule ega Ameerika Ühendriikide riiklikule julgeolekule.

Artikkel 4

Stardipaiga turvaalade ja ELi kaitstud varade kaitse

1. Kooskõlas Ameerika Ühendriikide õiguse, poliitika ja menetluste ning orbiidile saatmise teenuse osutaja toetuskorraga:

a. võtavad Ameerika Ühendriigid kõik vajalikud ja asjakohased meetmed stardipaiga, sealhulgas turvaalasid sisaldavate alade kaitsmiseks sissetungi eest;

b. võtavad Ameerika Ühendriigid kõik vajalikud ja asjakohased meetmed, et hoida ära Galileo satelliitide kahjustamine, muutmine või rikkumine nende orbiidile saatmise kampaania jooksul, mis algab nende saabumisega Ameerika Ühendriikide territooriumile ja lõppeb nende väljaviimisega Ameerika Ühendriikide territooriumilt;

c. kinnitavad Ameerika Ühendriigid Euroopa Komisjoni taotluse korral orbiidile saatmise teenuse osutaja ja ärilise lastikäitlusrajatise omaniku/käitaja rajatise julgeolekukontrolli staatust vastavalt salastatud varustuse ja dokumentide hoiustamist käsitlevale Ameerika Ühendriikide siseriiklikule õigusele. Kinnitatud staatuse muutuse korral teatavad Ameerika Ühendriigid sellest Euroopa Komisjonile;

d. ei pääse Ameerika Ühendriigid stardipaigas ELi kaitstud varadele juurde ega kontrolli neid, kui artikli 3 lõikest 3, artikli 5 lõikest 4 või artikli 6 lõikest 3 ei tulene teisiti. Ameerika Ühendriigid kaitsevad turvaalasid mis tahes viisil loata sisenemise, pealtkuulamise või muul viisil turvaalal toimuvasse tegevusse sekkumise eest;

e. võivad Ameerika Ühendriikide valitsusametnikud ja tugiteenuseid osutava töövõtja töötajad stardipaigas asuvale turvaalale juurde pääseda ja seda kontrollida ainult selleks, et kinnitada selle vastavust ohutus-, turva- ja keskkonnanõuetele või et rakendada kriminaalõigust, või muudel artiklis 5 sätestatud juhtudel. Ameerika Ühendriikide valitsusametnikud ja tugiteenuseid osutava töövõtja töötajad teatavad sellisest juurdepääsemisest või kontrollist mõistliku aja jooksul ette, et hõlbustada ESA LSO või tema määratud isikute õigeaegset pääsu turvaalale, ega jäta ESA LSOd või tema määratud isikuid turvaalalt välja, välja arvatud erandlikel juhtudel, kui tekib kiireloomuline ja vahetu oht inimelule või Ameerika Ühendriikide riiklikule julgeolekule või tuleb rakendada kriminaalõigust. Sellistel juhtudel hoiab Ameerika Ühendriikide valitsus ESA LSOd või tema puudumise korral tema määratud isikuid toimuvaga asjakohaselt kursis ja teeb kõik endast oleneva, et tagada orbiidile saatmise teenuse osutajaga sõlmitud lepingu kohaselt lubatud liidu videosüsteemide katkematu toimimine;

f. ei takista Ameerika Ühendriigid liitu kasutamast stardikohas või ärilises lastikäitlusrajatises asuval turvaalal nõuetekohaselt imporditud telekommunikatsiooni krüpteerimise seadmeid. Liit kasutab selliseid seadmeid üksnes orbiidile saatmise teenuse osutaja või ärilise lastikäitlusrajatise sidevõrgu kaudu, välja arvatud juhul, kui Ameerika Ühendriigid on lubanud tal toimida teisiti.

2. Ameerika Ühendriigid hoiavad orbiidile saatmise teenuse osutaja kaudu ESA LSOd kursis iga otsusega evakueerida mõni liidu orbiidile saatmisega seotud stardipaiga ala. Niivõrd, kui sellistel asjaoludel võimalik, lubatakse liidul paigutada turvaaladele või nende ümber ööpäevaringne valve ja jätkata turvaalade kaugseiret orbiidile saatmise teenuse osutajaga sõlmitud lepingu kohaselt lubatud liidu videosüsteemide kaudu.

3. Euroopa Komisjoni taotluse korral teatavad Ameerika Ühendriigid talle enne ELi salastatud varustuse ja dokumentide kasutamist või hoiustamist stardipaigas või ärilises lastikäitlusrajatises asuval turvaalal kirjalikult kõigist vajalikest ja asjakohastest julgeolekumeetmetest, mis on kehtestatud.

4. Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse selle sätteid peamiselt stardipaigas toimuva tegevuse ja seal asuvate ELi kaitstud varade suhtes ning selle sätted ei laiene ärilises lastikäitlusrajatises toimuvale tegevusele ja seal asuvatele ELi kaitstud varadele. Ärilises lastikäitlusrajatises toimuvat liidu tegevust ja seal asuvaid ELi kaitstud varasid reguleeritakse peamiselt liidu, orbiidile saatmise teenuse osutaja ja sellise rajatise omaniku/käitaja vaheliste lepingutega.

5. EL edastab Ameerika Ühendriikidele kirjalikult loetelu orbiidile saatmise kampaaniaga seotud ELi salastatud varustusest ja dokumentidest ning loetelu ELi kaitstud varadest.

6. Lepinguosalised määravad üheskoos kirjalikult stardipaiga, ärilise lastikäitlusrajatise ja turvaalad, mida asjaomase liidu orbiidile saatmise kampaania käigus võib kasutada.

Artikkel 5

Turvaintsidendi uurimine

1. Turvaintsidendi kahtluse korral korraldab ESA LSO orbiidile saatmise teenuse osutaja turvaametnikuga selgitava koosoleku ja teatab juhul, kui ta peab seda asjakohaseks, turvaintsidendist stardipaiga julgeoleku eest vastutavale Ameerika Ühendriikide asutusele, et viimane seda täiendavalt uuriks. ESA LSO teatab turvaintsidendist ka Ameerika Ühendriikide välisministeeriumile.

2. Stardipaiga julgeoleku eest vastutav Ameerika Ühendriikide asutus uurib koostöös orbiidile saatmise teenuse osutaja, ESA LSO ja teiste asjaomaste asutustega iga turvaintsidenti, millest ESA LSO on teatanud.

3. Kui uurimine on lõpule viidud, esitavad Ameerika Ühendriigid Euroopa Komisjonile julgeolukorra artikli 25 punkti b kohaselt täieliku aruande ja määravad vastavalt vajadusele kindlaks võetavad parandusmeetmed.

4. Ameerika Ühendriikide valitsuse või muu föderaalse või osariigi asutuse ametnikud ning orbiidile saatmise teenuse osutaja töötajad ja neile tugiteenuseid osutavad töövõtjad, kes on läbinud nõutava julgeolekukontrolli, võivad ELi kaitstud varadele juurde pääseda ja neid kontrollida üksnes juhul, kui ESA LSO on teatanud stardipaiga julgeoleku eest vastutavale Ameerika Ühendriikide asutusele turvaintsidendist ja seepeale korraldatakse uurimine. Sellist juurdepääsu lubatakse üksnes uurimise tarbeks ja selleks on vaja Euroopa Komisjoni eelnevat luba, mille ESA LSO edastab stardipaiga julgeoleku eest vastutavale Ameerika Ühendriikide asutusele. Stardipaiga julgeoleku eest vastutav Ameerika Ühendriikide asutus annab omakorda asjaomase föderaalse või osariigi asutuse ametnikele või orbiidile saatmise teenuse osutaja töötajatele ja neile tugiteenuseid osutavatele töövõtjatele Euroopa Komisjoni loaga kooskõlas oleva loa juurdepääsuks ELi salastatud teabele.

5. Kooskõlas käesoleva julgeolekulepingu artikli 3 lõikega 3 pakuvad Ameerika Ühendriigid ELi salastatud teabele, mille Euroopa Komisjon, tema määratud isikud ja ESA LSO, kaasa arvatud tema määratud isikud, on käesoleva lepingu rakendamise tarbeks avaldanud Ameerika Ühendriikidele või mille Ameerika Ühendriigid on saanud muul viisil, vähemalt samaväärset kaitset kui liit. Käesoleva lepingu lisa kohaldatakse teabe suhtes, mis kannab pitserit, märgist või tähist „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ ja mis avaldatakse Ameerika Ühendriikidele või mille Ameerika Ühendriigid on muul viisil kätte saanud.

6. Lepinguosalised tunnistavad, et turvaintsidendi toimumine ärilises lastikäitlusrajatises või transiidi ajal tekitaks keerukaid ja ainulaadseid jurisdiktsiooniprobleeme. Sellises olukorras teeks stardipaiga julgeoleku eest vastutav Ameerika Ühendriikide asutus kõik endast oleneva, et hõlbustada turvaintsidendi uurimist koostöös asjaomaste isikute, sealhulgas liidu, orbiidile saatmise teenuse osutaja, ärilise lastikäitlusrajatise omaniku/käitaja ning asjaomaste Ameerika Ühendriikide föderaalsete ja osariigi asutustega.

Artikkel 6

Galileo satelliidi jäätmete tagastamine

1. Sellise vahejuhtumi või õnnetuse korral, mis põhjustab Galileo satelliidi hävimise, lubavad Ameerika Ühendriigid kooskõlas Ameerika Ühendriikide õiguse, poliitika ja menetluste ning toetuskorraga, mille Ameerika Ühendriigid on sõlminud orbiidile saatmise teenuse osutajaga, ESA LSO-l, tema määratud isikutel ja Euroopa Komisjoni määratud isikutel, kellest on teatanud tema artiklis 9 nimetatud kontaktpunkt:

a. osaleda Galileo satelliidi jäätmete otsingul ja need jäätmete leiukohast kokku koguda;

b. hoiustada Galileo satelliidi jäätmeid ESA LSO pidava järelevalve all turvaalal;

c. transportida Galileo satelliidi jäätmed liidu territooriumile.

2. Kui ühele lepinguosalistest teatatakse tagastusoperatsiooni ajal Galileo satelliidi jäätmete asukohast väljaspool kindlaksmääratud otsingupiirkonda, teatab ta sellest võimaluse piires viivitamata teisele lepinguosalisele, enne kui ta kõrvaldab satelliidi jäätmed füüsiliselt nende leiukohast.

3. Ameerika Ühendriikide valitsusametnikud ning orbiidile saatmise teenuse osutaja töötajad ja neile tugiteenuseid osutavad töövõtjad võivad tagastatud Galileo satelliidi jäätmeid kontrollida üksnes uurimise tarbeks. Nad võimaldavad ESA LSO-l viibida selle tegevuse juures. Tagastatud Galileo satelliidi jäätmete kontroll muul viisil kui visuaalselt peaks toimuma alles pärast seda, kui lepinguosalised on omavahel konsulteerinud.

4. ESA LSO võib Ameerika Ühendriikide föderaalse lennuameti (edaspidi „FAA“) kontaktpunktilt, kes on määratud vastavalt artiklile 9, taotleda kavandatud Galileo satelliidi jäätmete kontrolli peatamist, et Euroopa Komisjonil ja Ameerika Ühendriikide välisministeeriumil oleks enne seda võimalik omavahel konsulteerida. Eeldatakse, et FAA rahuldab sellise taotluse, juhul kui see ei kujuta vahetut ohtu inimelule ega turvalisusele.

Artikkel 7

Registreerimine

1. Iga käesoleva lepingu alusel Ameerika Ühendriikidest orbiidile saadetud Galileo satelliidi puhul tagab liit, et ÜRO peasekretärile edastatakse selle kosmose-tehisobjekti kohta teave kooskõlas ÜRO avakosmosesse saadetud objektide registreerimise konventsiooniga, mis sõlmiti 12. novembril 1974 (edaspidi „registreerimiskonventsioon“).

2. Lepinguosalised nõustuvad, et Ameerika Ühendriigid ei vastuta registreerimiskonventsiooni alusel Galileo satelliitide registreerimise eest ning et sellised avakosmoses asuvad objektid ei kuulu Ameerika Ühendriikide jurisdiktsiooni ega kontrolli alla.

Artikkel 8

Vastutus

1. Juhul kui Galileo satelliit või selle osa tekitab kahju, mille tulemusena esitatakse Ameerika Ühendriikide vastu rahvusvahelise õiguse alusel üks või mitu hüvitusnõuet:

a. võivad Ameerika Ühendriigid taotleda, et liit asendaks neid kostjana, olenemata sellest, millises kohtus nõue esitatakse. Liit toetab selliseid jõupingutusi;

b. nõustub liit juhul, kui asendamine ei õnnestu, kaitsma Ameerika Ühendriike kahjude eest ja hüvitama neile kõik rahalised kohustused, mis tekivad selliste nõuete rahuldamise või lahendamise tulemusena. Lepinguosalised kooskõlastavad omavahel kaitset selliste nõuete vastu;

c. teatavad Ameerika Ühendriigid liidule viivitamata kirjalikult mis tahes vaidlusest või võimalikust nõudest ning esitavad kõik olulised üksikasjad;

d. peaksid Ameerika Ühendriigid, kui nad otsustavad nõude rahuldada, saama enne nõude rahuldamisega nõustumist selleks liidult kirjaliku nõusoleku. Liit vastutab selle eest, et nõude rahuldamiseks tasutud summa hüvitatakse Ameerika Ühendriikidele, ainult juhul, kui ta on andnud nõude rahuldamiseks oma nõusoleku;

e. lepinguosalised nõustuvad igas selliste nõuete käsitlemise ja lahendamise etapis vastavalt vajadusele omavahel konsulteerima.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse „kahjuna“ elukaotust, kehavigastusi või tervisekahjustusi või riigi või füüsilise või juriidilise isiku vara hävimist või kahjustumist.

3. Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata Ameerika Ühendriikide loobumisena oma riiklikust puutumatusest või muudest eesõigustest või muust puutumatusest, mis tulenevad rahvusvahelisest tavaõigusest, Ameerika Ühendriikide ja liidu vahel kehtivatest lepingutest või muudest rahvusvahelisest õigusest tulenevatest kohustustest.

Artikkel 9

Kontaktpunktid

1. Käesoleva lepingu rakendamise hõlbustamiseks määravad lepinguosalised lõigetes 2 ja 3 nimetatud üksuste tegevkontaktpunktid ning edastavad teineteisele kirjalikult nende kontaktandmed.

2. Liidu poolt:

— Euroopa Komisjon,

— ESA LSO,

— ESA,

— EUSPA,

— orbiidile saatmise teenuse osutaja,

— satelliiditootja.

3. Ameerika Ühendriikide poolt:

— stardipaiga julgeoleku eest vastutav asutus,

— stardipaiga kõrgem asutus,

— CBP,

— föderaalne lennuamet.

Artikkel 10

Vaidluste lahendamine

Vaidlused, mis tekivad lepinguosaliste vahel käesoleva lepingu alusel või sellega seotud küsimustes, lahendatakse alati lepinguosaliste vahel konsultatsioonide teel.

Artikkel 11

Muud lepingud

Ükski käesoleva lepingu säte ei muuda muid olemasolevaid lepinguosalistevahelisi lepinguid.

Artikkel 12

Jõustumine ja lõpetamine

1. Käesolev leping jõustub järgmisel päeval pärast kuupäeva, mil saadakse kätte viimane noot diplomaatiliste nootide vahetamise käigus, milles lepinguosalised teatavad teineteisele käesoleva lepingu jõustumiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimist, ning kehtib kuni 1. jaanuarini 2027.

2. Liit ja Ameerika Ühendriigid võivad vastavalt oma sisemenetlustele ja õigusaktidele kohaldada kogu käesolevat lepingut või osa sellest ajutiselt. Ajutine kohaldamine algab järgmisel päeval pärast kuupäeva, mil:

a) Liit teatab Ameerika Ühendriikidele, milliseid käesoleva lepingu osasid ta teeb ettepaneku ajutiselt kohaldada, ning

b) Ameerika Ühendriigid kinnitavad oma nõusolekut nende lepingu osadega, mida kavatsetakse ajutiselt kohaldada.

3. Mõlemad lepinguosalised võivad teatada teisele lepinguosalisele kirjalikult oma kavatsusest käesolev leping lõpetada. Lõpetamine jõustub kaheksa kuud pärast sellise teate kättesaamise kuupäeva.

4. Käesolevat lepingut võib muuta või pikendada lepinguosaliste vastastikusel kirjalikul kokkuleppel.

5. Lisa, milles on sätestatud RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe kaitsmise meetmed, on käesoleva lepingu lahutamatu osa.

Artikkel 13

Autentne tekst

Käesoleva lepingu autentne tekst on allkirjastatud ingliskeelne tekst. Liit on käesoleva lepingu koostatud ka bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles.

SELLE KINNITUSEKS on nimetatud ametivõimude nõuetekohaselt volitatud esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

Sõlmitud kahe tuhande kahekümne neljanda aasta märtsikuu kahekümne viiendal päeval Brüsselis inglise keeles kahes originaaleksemplaris.

LISA

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe kaitsmise meetmed

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teave võib olla kas suulisel, visuaalsel, elektroonilisel, magnetilisel, dokumendi või materjali kujul, sealhulgas seadmed ja tehnilised lahendused.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED võib olla salvestatud mis tahes liiki füüsilisel andmekandjal.

1. Kohaldamisala ja kohustused

Käesolevas lisas kehtestatud meetmeid kohaldatakse juhul, kui stardipaiga julgeoleku eest vastutavale Ameerika Ühendriikide asutusele või muule asjakohasele Ameerika Ühendriikide asutusele antakse käesoleva lepingu alusel RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet või kui ta saab seda muul viisil. Ameerika Ühendriikide valitsus või artikli 5 lõikes 4 osutatud volitatud kolmandad isikud või mis tahes muud kolmandad isikud, kelle suhtes lepinguosalised on vastastikku otsuse teinud ja kes pääsevad käesoleva lepingu alusel juurde RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele, vastutavad selle teabe käitlemise, hoidmise ja registreerimise eest käesolevas lepingus kirjeldatud viisil.

2. Juurdepääsukontrolli tasemed

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele on juurdepääs ainult Ameerika Ühendriikide või kolmandate isikute volitatud töötajatel, kellel on nõutav teadmisvajadus, mille määravad kindlaks ESA LSO ja stardipaiga julgeoleku eest vastutav Ameerika Ühendriikide asutus. Enne juurdepääsu andmist tutvustatakse isikutele RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe kaitse eeskirju ning vastavaid julgeolekustandardeid ja -juhiseid ning isikud kinnitavad, et nad on teadlikud oma kohustusest seda teavet kaitsta.

Ameerika Ühendriikide või kolmandate isikute volitatud töötajatelt ei nõuta RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele juurdepääsuks salastatud teabele juurdepääsu luba.

3. Käitlemine

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet võib käidelda stardipaiga turvaaladel järgmiselt. Ameerika Ühendriikide või kolmandate isikute volitatud töötajad:

a) sulgevad RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemise ajaks kontoriukse;

b) kui keegi teine nende ruumi tuleb, panevad töötajad RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe silma alt ära või katavad selle kinni;

c) ei jäta RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet nähtavale, kui nad ise kontoris ei viibi;

d) hoiavad ekraane, millel kuvatakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet, püsivalt akendest ja ustest eemale pööratuna, et ekraanilt ei oleks midagi näha. Koosolekul kasutavate sülearvutite ekraanid on kaetud peegeldusvastase kile või privaatsusfiltriga.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet võib käidelda väljaspool turvaala, tingimusel et teabe valdaja kohustub järgima kompenseerivaid meetmeid, millega kaitsta teavet volitamata isikute juurdepääsu eest. Kompenseerivate meetmete hulka kuulub vähemalt alljärgnev:

a) RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet ei tohi lugeda avalikus kohas ega jätta järelevalveta hotellituppa ega sõidukisse;

b) RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe valdaja hoiab seda kogu aeg isikliku järelevalve all;

c) väljaspool turvaala transporditakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet käesoleva lisa punktis 7 kirjeldatud viisil;

d) ajal, mil dokumente ei loeta ja nende üle ei arutata, hoitakse neid nõuetekohases panipaigas luku taga;

e) dokumendi lugemise või selle üle arutamise ajal on ruumi uksed suletud;

f) dokumendi üksikasju ei arutata ebaturvalise telefoniühenduse kaudu, internetiprotokolli kaudu toimuva hääl- või videokõne teel, kui ühendus ei ole krüpteeritud nõuetekohase lahendusega, või krüpteerimata või mittenõuetekohase lahendusega krüpteeritud e-posti teel;

g) mobiilseadmed lülitatakse dokumendi arutamise ajaks välja (või lennurežiimile);

h) dokumendi kopeerimiseks või skaneerimiseks võib kasutada üksnes eraldiseisvaid (võrku ühendamata) või akrediteeritud seadmeid;

i) dokumenti käideldakse ja hoitakse ajutiselt väljaspool turvaala võimalikult lühikest aega;

j) valdaja ei viska salastatud dokumenti minema, vaid viib selle hoiustamiseks tagasi turvaalale või tagab selle hävitamise nõuetekohases paberipurustajas.

4. Hoiustamine

Püsikujul olevat RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet, sealhulgas irdkandjal olevat krüpteerimata või mittenõuetekohase krüpteerimislahendusega krüpteeritud teavet, hoitakse turvaalal asuvas kontoris panipaigas luku taga. Seda võib ajutiselt säilitada väljaspool turvaala, tingimusel et valdaja kohustub järgima käesoleva lisa 3. jao teises osas sätestatud kompenseerivaid meetmeid.

5. Levitamine ja avaldamine

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemise ja haldamise, sealhulgas selle levitamise eest vastutab teabe valdaja.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet ei tohi avaldada enne Euroopa Komisjonilt kirjaliku nõusoleku saamist.

6. Elektrooniline edastamine

Kord, mille kohaselt võib RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet edastada Ameerika Ühendriikide valitsuse sisevõrkudes, otsustatakse lepinguosaliste konsultatsioonide käigus igal üksikjuhul eraldi.

7. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe transportimine

Olenevalt kättesaadavatest vahenditest või konkreetsest olukorrast võib RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet füüsiliselt paberdokumentidena või irdkandjal endaga kaasas kanda.

Saadetis võib sisaldada rohkem kui üht RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe ühikut, tingimusel et teadmisvajaduse põhimõttest on kinni peetud.

Kasutatav pakend peab olema selline, et pakendi sisu ei oleks näha. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet transporditakse läbipaistmatus kahekihilises pakendis, näiteks ümbrikus, läbipaistmatus kaustas või portfellis. Pakendi pealmisel kihil ei tohi miski viidata selle sisu laadile ega salastatuse tasemele. Sisepakendil peab olema märge RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Mõlemal pakendil peab olema adressaadi nimi, ametinimetus ja aadress ning tagasisaatmise aadress juhuks, kui üleandmine ei õnnestu.

Kõigist turvaintsidentidest, mis on seotud volitatud töötajate või kullerite transporditava RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega, teatatakse ESA LSO-le ja stardipaiga julgeoleku eest vastutavale Ameerika Ühendriikide asutusele, et need korraldaksid edasise uurimise.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe transportimiseks kasutatava irdkandjaga peab kaasas olema lähetusteatis, milles on kirjeldatud salastatud teavet sisaldavat irdkandjat ja nimetatud kõik sellel olevad failid, et saajal oleks võimalik teha vajalikke kontrollimisi.

Andmekandjal säilitatakse ainult vajalikke dokumente. Näiteks peaks kogu ühel mälupulgal olev salastatud teave olema ette nähtud samale saajale. Saatjal tuleb arvesse võtta, et kui sellistel seadmetel säilitatakse suurt hulka salastatud teavet, võivad seadmed tervikuna vajada kõrgemat salastatuse taset.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe transportimiseks kasutatakse üksnes vastava salastusmärkega irdkandjat. Kui teave on krüpteeritud nõuetekohase lahendusega, siis irdkandja märkega varustamist ei nõuta.

8. Reprodutseerimine

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet reprodutseerib selle valdaja, tehes seda üksnes tegevusvajaduste rahuldamiseks ja tingimusel, et teabe koostaja ei ole seda piiranud. Dokumendi valdaja peab selle levitamise üle arvet.

9. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe hävitamine ja kustutamine

RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide hävitamiseks sobivad ainult paberipurustajad, mis vastavad DIN 32757 standardi järgi 4. tasemele ja DIN 66399 standardi järgi 5. tasemele või on samaväärsed. Heakskiidetud paberipurustajatega saadud jäätmeribad võib hävitada tavapäraste kontorijäätmetena.

Kõik RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet sisaldavad andmekandjad ja seadmed puhastatakse nende kasutusea lõppedes nõuetekohaselt. Elektroonilised andmed hävitatakse või kustutatakse infotehnoloogia ressurssidest ja nendega seotud andmekandjatelt viisil, mis annab piisava kindluse selle kohta, et teavet ei saa taastada. Puhastamisega kõrvaldatakse salvestusseadmest nii andmed kui ka kõik sildid, märked ja tegevuslogid.

10. Salastatuse kustutamine

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe salastatust ei kustutata ilma Euroopa Komisjoni loata.